

Hallinta, liikekontrolli, voimantuotto

luentodiat LIVE 9.9.2023

Liikerajoitus, liikekontrolli vai voimantuotto-ongelma?

Liikekontrollihäiriö

Hallinnan puute kevyessä kuormituksessa, kipu-/traumatausta?

Voimantuotto-ongelma

Practise, practise, practise

Adaptaatio pikkuhiljaa ja progressiivisesti, palautuminen täytyy olla kunnossa

Liikerajoitus

Hermostollinen?

Kokonaisvaltaisin, sillä autonominen ja somaattinen hermosto kommunikoi

Stressi – faskiayhteys

Sisäelintaso – somaattinen dysfunktio

Tukikudostasolla?

sidekudos, luukudos, nivelen liikelaajuus?

Kehon käyttötapa, toiminnallinen?

Kipukäyttäytyminen

Lajiharjoittelutausta

Tavat, tottumukset

Lähde: FUNCTIONAL MOVEMENT SCREEN

https://www.functionalmovement.com/articles/712/understanding_the_difference_between_low_and_high_threshold_st

High-Threshold Strategy

Quick Explosion of Motor Output

Torque & Force Production

Fatiguing Strategy

Constant Graded Muscle Contraction

Global (Prime) Mobilizer Dominant

Recruited >40% MVC

High-Load, High-Force, High-Velocity

Cannot Parasympathetic Breathe

Feed-Forward Driven

Traditional Strength Gains
(Hypertrophy)

So how do you assess for which strategy is being used?

The simple answer is breathing. 99% of the time breathing strategy it will match up with their threshold strategy.

High-Threshold
Training

Low-Threshold
Stability

Mobility
Tissue Quality

Start at the bottom of the pyramid and work your way up

Low-Threshold Strategy

Involuntary Subconscious Control

Posture, Alignment, Motor Control

Non-Fatiguing

Interplay of Contract & Relax

Local Stabilizer Dominant

Recruited < 40% MVC

Low-Load, Low-Force, Low-Velocity

Parasympathetic Breathing

Reflex Driven Sequencing

True Stability

Raskaan voimantuoton dysfunktio FMS määritelmä (Liikekontrollihäiriö)

Kevyen kuormituksen liikkeitä
tehdään raskaan
kuormituksen strategialla (ja
lihaksilla)

Lihaksia ei pystytä
”sammuttamaan”

Isot globaalit lihakset sekä
liikuttavat että stabiloivat

Kehon ryhti on selkeästi
poikkeava (ei keskilinjassa)

Uhrataan liikkuvuus
voimantuottoon

High-Threshold Strategy is a
Dysfunctional Pattern When:

Used in Substitution of Low-
Threshold

Cannot Turn Muscles “Off”
(Results in Splinting, Not
Stabilizing)

Global Mobilizing Muscles Have
to Move AND Stabilize

Places the Body in Poor Alignment
/ Posture

Sacrifices Mobility for Force
Production

Kinetic control mali

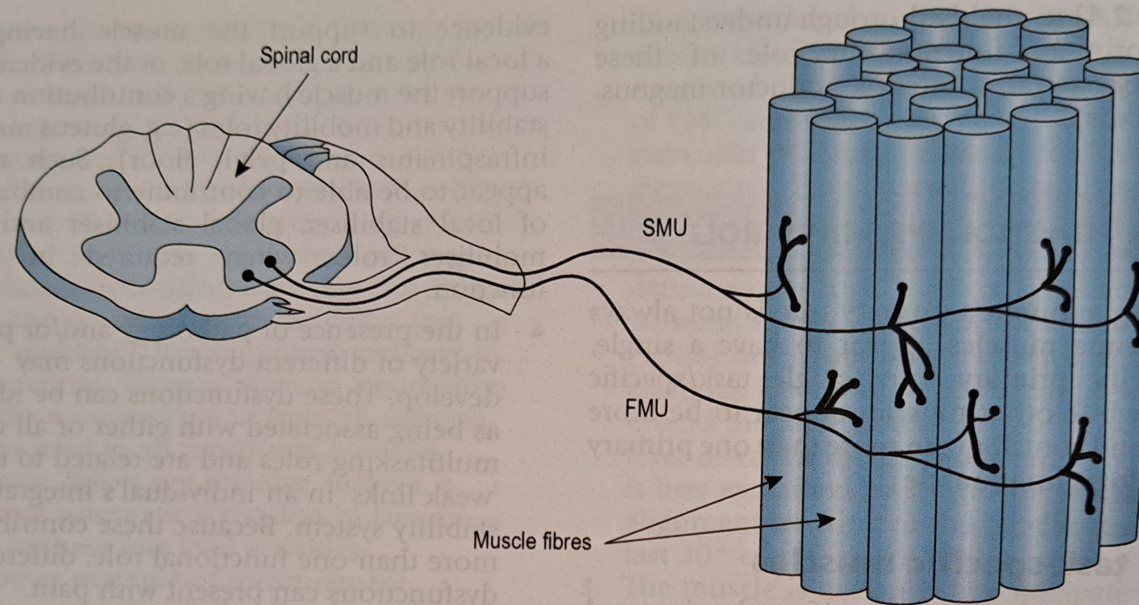

Figure 2.4 Slow and fast motor units (with permission of Movement Performance Solutions)

Table 2.5 Summary of slow and fast motor unit characteristics

FUNCTION	SLOW MOTOR UNITS	FAST MOTOR UNITS
Contraction speed	Slow	Fast
Contraction force	Low	High
Recruitment dominance	Primarily recruited at low % of maximum voluntary contraction (MVC) (<25% MVC)	Increasingly recruited at higher % of maximum voluntary contraction (MVC) (> 40+% MVC) or if plan to perform a fast movement
Recruitment threshold	<i>Low threshold</i> (sensitive) – easily activated	<i>High threshold</i> (insensitive) – requires higher stimulus
Fatiguability	Fatigue resistant	Fast fatiguing
Role	Control of normal non-fatiguing functional movements and unloaded postural control tasks	Rapid or accelerated movement and high load activity

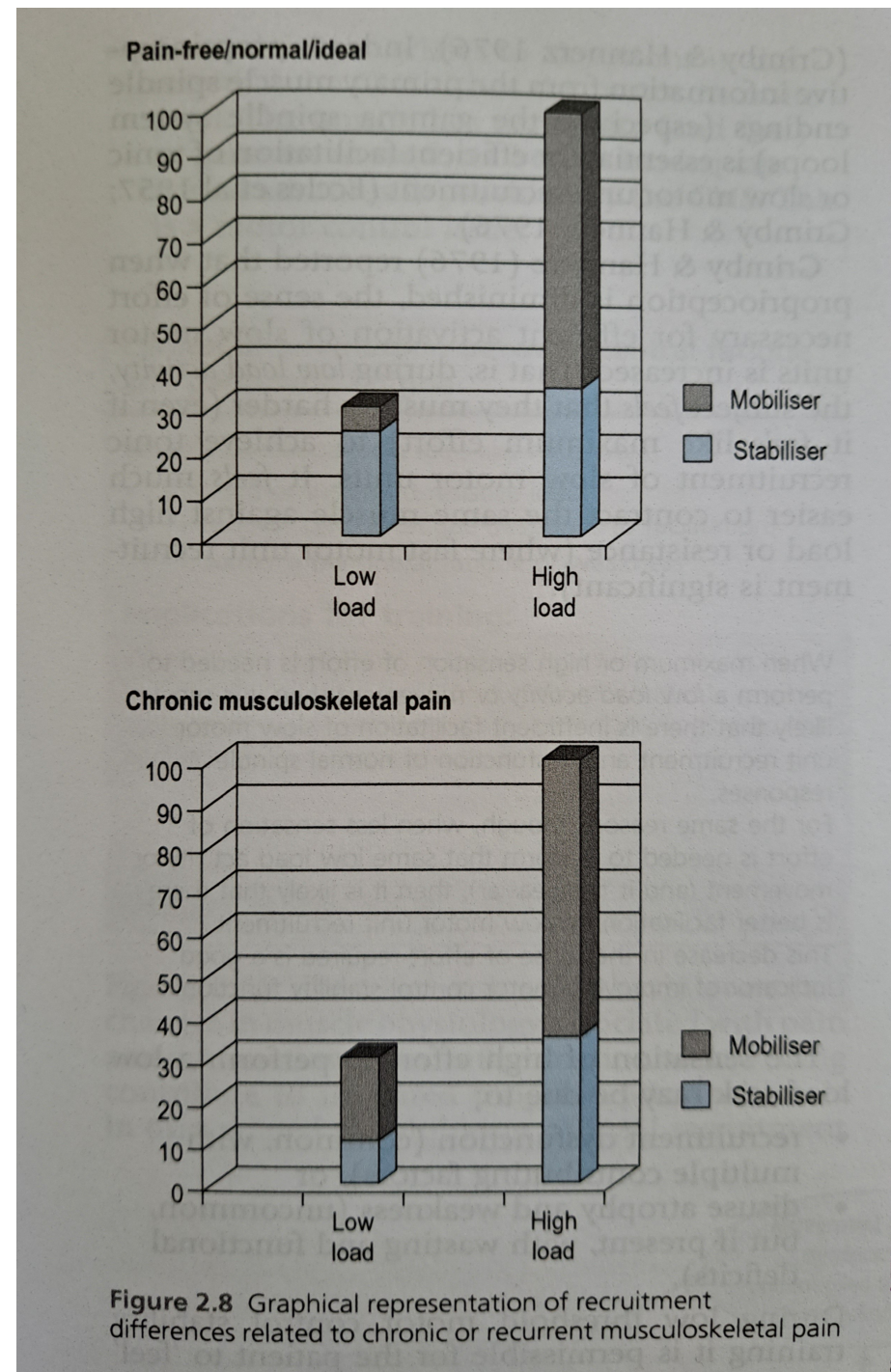
Kinetic control malli

Heikentynyt hitaiden
motoristen yksiköiden
rekrytointi sekä
stabiloivissa että
mobilisoivissa lihaksissa

Myöhästynyt aktivaatio
motorisissa yksiköissä

Muuntunut syttymisjärjestys

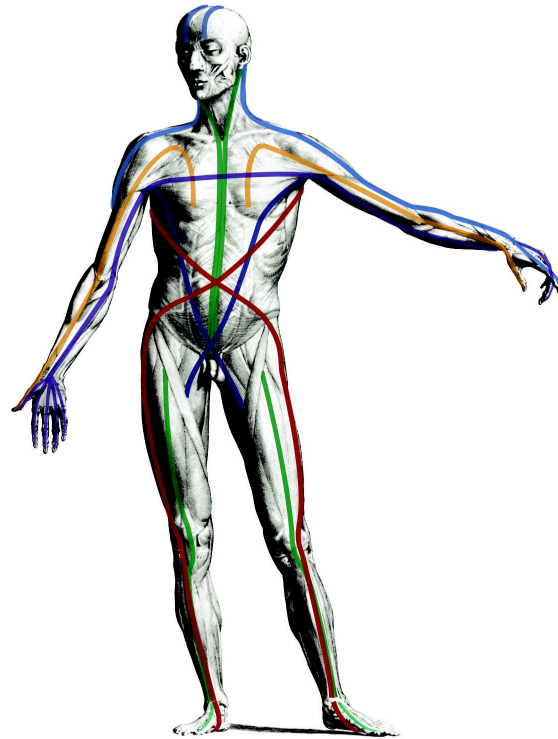
Lihastoiminnasta puhuessa
nämä ovat eri asioita kuin
sammunut (off) tai heikko
(weak)

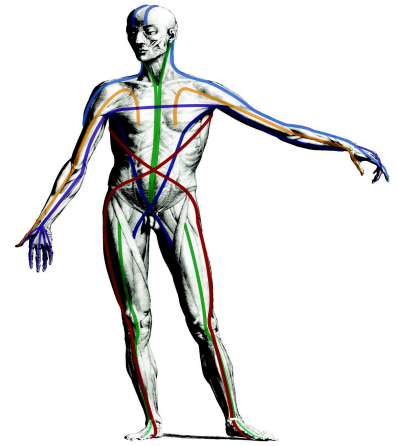
Mobilisoivat vs. Stabiloivat lihakset

Eri termejä:

- Janda: Postural / phasic
- Richardson et al: mobiliser / stabiliser
- Global / local
- Monoarticular / polyarticular
- KC: Global / local stabilizer, mobiliser

Richardson et al 1992, 1999

Mobilizer

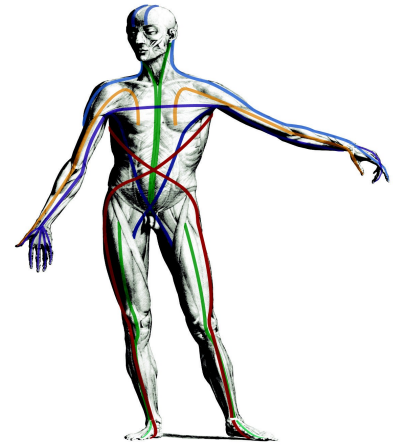
- Fusiform
- Fast twitch
- Less proprioceptive
- Torque & power
- Fatigue easily
- Often superficial
- Tighten and shorten

Stabilizer

- Aponeurotic
- Slow twitch
- More proprioceptive
- Antigravity
- Resistant to fatigue
- Often more deeply placed
- Selectively weaken and lengthen

Muistatko suomenkielisiä nimiä?

Mobilizer

- Rectus abdominis
- Erector spinae
- Triceps surae
- Hamstrings
- Femoral adductors
- Rectus femoris
- Levator scapulae
- Upper trapezius
- pectorals

Stabilizer

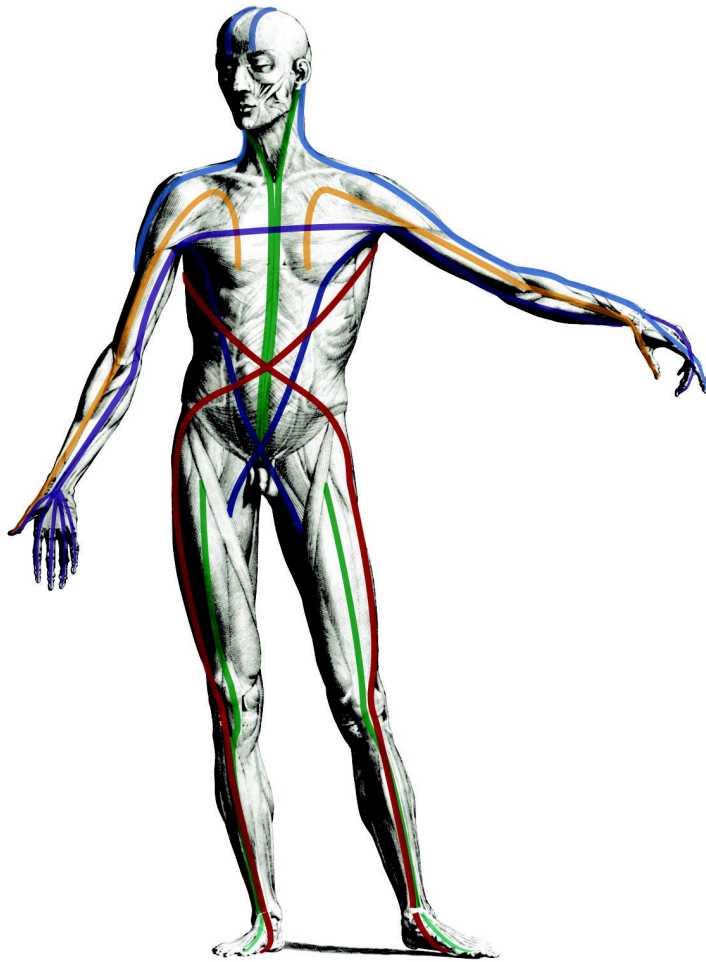
- Gluteus medius / maximus
- Vastus medialis
- Transversus abdominis
- Multifidus
- Serratus anterior
- Longus colli / capitis
- Quadratus lumborum (controversial)

Luokittelun haasteet

Liebenson 1999:

”Simply define particular muscles as having tendency to shortening or weakening. Whether they are classified as postural or phasic, or as mobilisers or stabilisers, then becomes irrelevant to what needs doing.”

Testisarjan hyödyt

- Kehon toiminnallisissa testeissä usein tiettyjä liikkeitä
- Kartoittavat liikkeet auttavat tutkimisessa karkeammasta kartoittamisesta hyvin tarkkaan
- Samojen liikkeiden tekeminen eri ihmisten kanssa tuo kokemusta ja näkymystä
- Joogaharjoitusta voisi ajatella myös ”testiliikkeinä”
- Mihin liikkeisiin tarvitset liikkuvuutta, mihin hallintaa ja mihin voimaa, ja mitkä rakenteet ovat merkittäviä?
- Asana-analyysi antaa edellytykset tähän!

Liikekontrolliharjoittelu ja jooga

Comerford, Mottram 2012: Kinetic Control

Joogassa on paljon keinoja parantaa harjoittajan kehon hahmotuskykyä ja hallintaa, myös liikekontrollia.

Yhteneväisiä tekijöitä liikekontrolliharjoittelun ja joogan välillä →

Erityisen mielenkiintoista on että liikekontrollihäiriöiden ja muuntuneen hengitysmallin välillä on havaittu yhteyksiä. Siispä liikunta, jossa kiinnitetään huomiota myös hengitykseen voi mahdollisesti tasapainottaa kehon toimintaa myös hengityksen normalisoinnin myötä. 1.)

1.) Roussel et al 2009: Altered breathing patterns during lumbopelvic motor control tests in chronic low back pain: a case – control study

- moni-nivel liikkeet
- hidas liike
- vähäisen kuormituksen liike (low load)
- suuret liikelaajuudet
- kiertoliikkeiden koordinaatio ja hallinta
- sulava vaihdos konsentrisesta lihastyöstä eksentriseen
- tietoisuus painovoimasta
- "core" konsepti
- tietoinen hengitys
- ajoittaisia staattisia pitoja asennoissa
- tasapainottelua yhdellä kehon osalla huomioiden samalla muut kehonosat
- distaalisen liikkeen proksimaalista hallintaa (esimerkiksi vaikuttaminen lonkan aktivaatiolla alas jalkaan)
- positiivinen mentaalinen laatu, tutkiva kehotietoinen harjoittelu

Liikekontrolliongelma on kevyessä kuormituksessa ilmenevä ongelma

Epäspesifi, palaava kipu (ei selittäviä patologioita tai vaurioita)

Ei välttämättä aiheuta oireita, ts. voi olla täysin oireeton.

Kipu kevyen kuormituksen jälkeen, esim. pitkään istuminen tai seisominen.

Kykenemättömyys tehdä tiettyä kevyttä liikettä rennosti.

Tyypioireet:

Urheilijoilla lisääntynyt vammariski.

(KC mukaan)

Voi aiheuttaa myös jännityksiä, koska isoja mobilisoivia lihaksia käytetään tarpeettoman paljon.

Yleisohjeet liikekontrollin harjoittamiseen

Hidas, kevyt, hallittu liike

Liike täytyy pystyä
tekemään hengittäen
normaalisti

2 minuutin ajan (tai 20-30
toistoa)

Ei kipua

Ei isojen mobilisoivien
lihasten apua

Pidä paikoillaan
kehonosa, jonka
hallintaa haluat
parantaa ja liikuta
viereistä kehonosaa.

Neutraali liikelaajuus.

Helpota katseella,
kosketuksella,
rentoutumisella,
asennonvaihhdolla.

Tyypillisiä liikekontrolliongelmia joogassa

- Alaselän fleksio LKH
- Alaselän ekstensio LKH
- Kaularangan ekstensio LKH
- Olkanivelen anteriorinen translaatio LKH
- Jalkaterän pronaatio LKH
- Edistyneempiä esim ...Lapaluun liikehäiriöt

Alaselän fleksio LKH

Eli alaselän hallitsematon
fleksio

Tarjoilijan kumarrus BM →
uttanasana, parsvottanasana

Lonkan fleksio seisten →
padangusthasana

Dandasana → eri
eteentaivutukset concave

Urdhva prasarita padasana →
supta padangusthat

(TH-rangan fleksio vs. L-
rangan fleksio, nelinkontin
testaus?)

Tyypptoireet:

- Alaselkä kipeytyy
paljon
  - eteentaivutuksia
  - TAI
  - istuma-asentoja

sisältäneestä tunnista

Alaselän ekstensio LKH

Eli alaselän hallitsematon
ekstensio

Selän ekstensio seisten (BM?)

Lonkan ekstensio seisten →
vira1

Nelinkontin nojaus eteen
lonkan ekstensio → vira 3

TH-rangan ekstensio

Salabhasana →
taaksetaivutukset

Ylösalaiset → ”banaaniasento”

Käsien fleksio

Tyypptoireet:

Alaselkä kipeytyy paljon

taaksetaivutuksia

TAI

seisoma-asentoja

sisältäneestä tunnista

Kaularangan ekstensio LKH

Eli kaularangan
hallitsematon ekstensio
Yläniskan taaksetaivutus
Rintarangan taaksetaivutus
Lapaluiden protraktio →
nelinkontin asento, lankku-
punnerrus
Purvottanasana (th-
flex+ranka ekst.)

Tyyppioireet:
Kaularanka / pää
kipeytyy paljon
taaksetaivutuksia
TAI
Käsien liikkeitä

sisältäneestä tunnista.

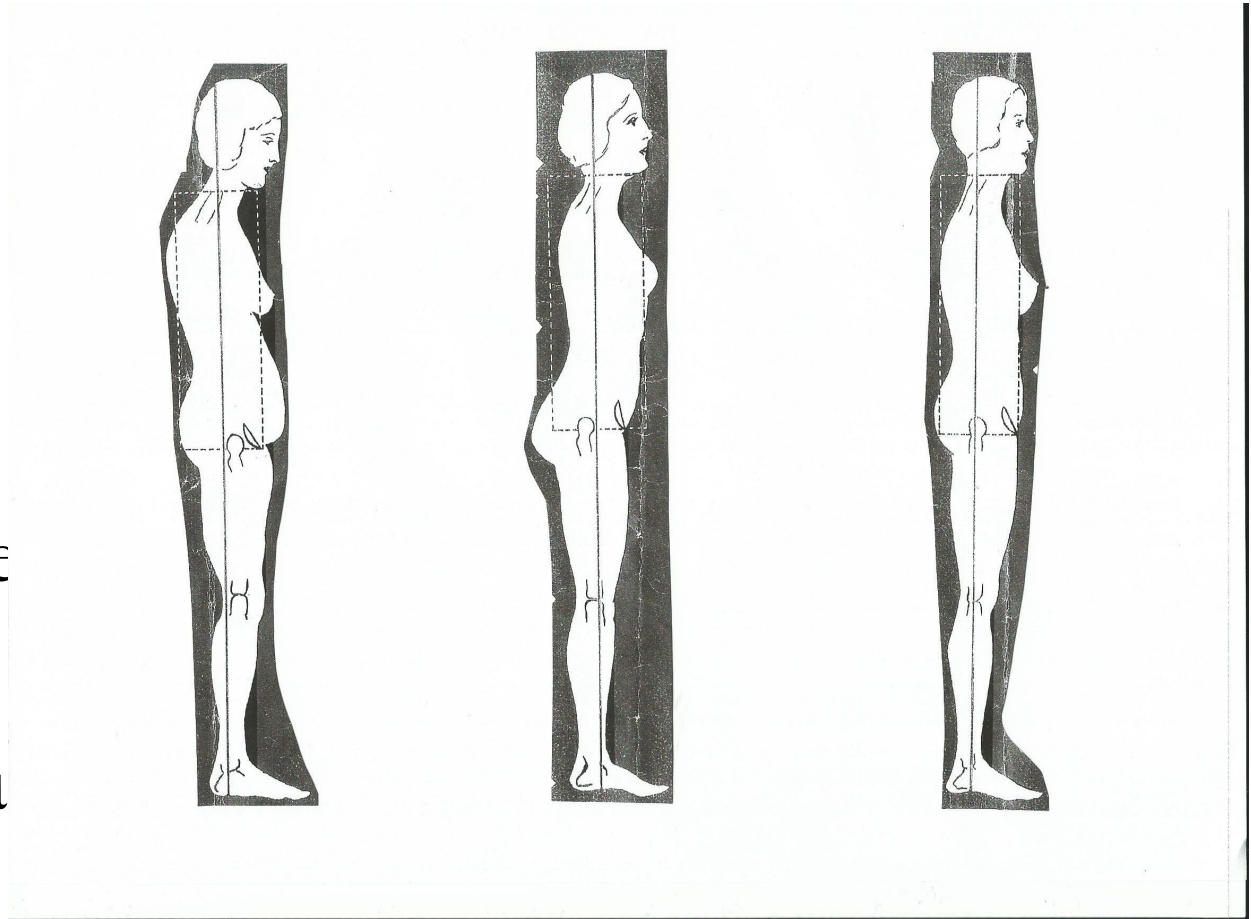
Extra paritehtävä

Kuinka saada keho
keskilinjalle?

(kevyen kuormituksen
lähtökohta)

Pareittain tarkastele
”luotisuoraa”

Mihin kohtaa kehoa
hyvä saada lisää
liikkuvuutta, mihin
tukea?

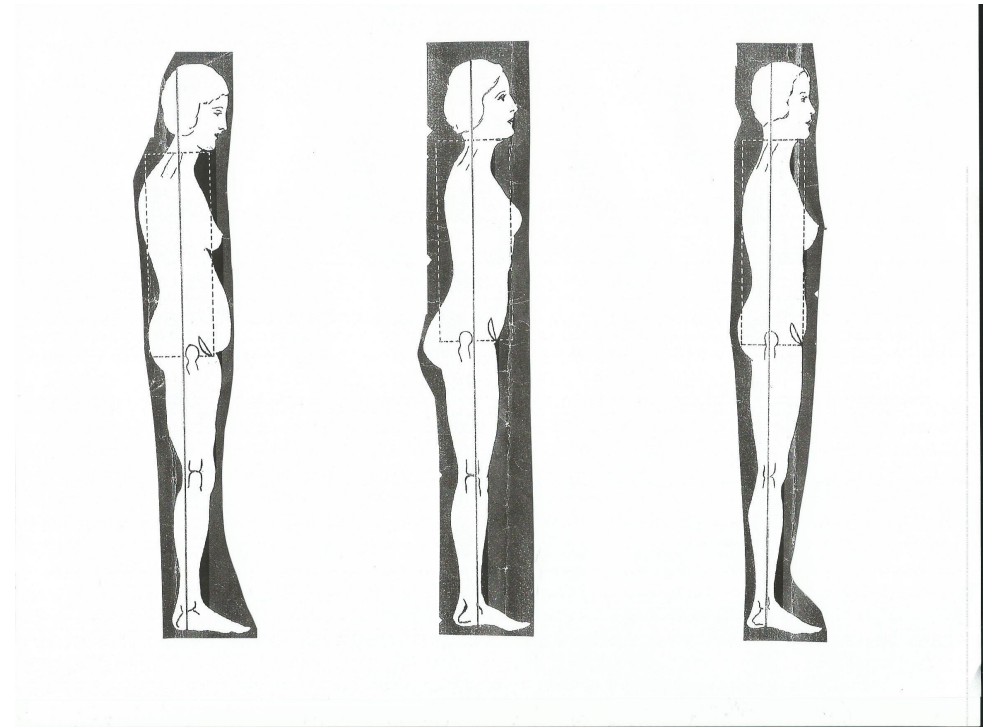
Extra paritehtävä

Ongelmanratkaisutaidot

Kuinka auttaa kehoa
kohti haastavaa
asanaa?

Tarkastele valittua
haastavaa asanaa.

Mihin kohtaa kehoa olisi
hyvä saada lisää
liikkuvuutta, mihin
tukea?

Lähteet

Chaitow 2006: Muscle Energy
Techniques, 3rd edition, Elsevier

From the book chapter 4 Fryer: MET
efficacy and research → research into
the mechanisms of therapeutic effect

Physio-pedia.com → GTO, muscle
spindle, reciprocal inhibition, MET-
technique, PNF-technique

Comerford, Mottram 2012: Kinetic
Control, Elsevier